

Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka Republike Hrvatske

LIBERALIZACIJA HRVATSKOGA TELEKOMUNIKACIJSKOG TRŽIŠTA

..... godinu dana poslije

S a d r Ź a j

- Stanje na početku 2004.
- Studija u travnju 2004. – nagovještaj pozitivnih promjena
- Aktivnosti na tržištu u zadnjih godinu dana
- Učinci liberalizacije i pokazatelji stanja na tržištu

Početak 2004. godine ...

- Na snazi novi Zakon o telekomunikacijama (od 7. kolovoza 2003.), ali još uvijek nije ostvareno:
 - donošenje relevantnih podzakonskih propisa za provedbu Zakona
 - imenovanje Vijeća Hrvatske agencije za telekomunikacije
 - početak rada regulatora i donošenje regulatornih odluka

REZULTAT

- Stvarni monopol u nepokretnoj telekom. mreži (iako formalno dokinut 1. siječnja 2003.)
- Jaki duopol u pokretnoj telekom. mreži ⇒ visoka zasićenost tržišta pokretne telefonije na niskoj razini penetracije (56,7%)
- Visoka razina cijena telekom. usluga
- Jaka financijska pozicija sva 3 postojeća operatora

U početku 2004. godine ...

- Postojećim stanjem opravdano nisu zadovoljni korisnici usluga, udruge potrošača, Vlada, Ministarstvo, mediji,

Novi operater neće uspjeti srušiti cijene

HRVATSKA DO KRAJA GODINE BEZ TREĆEG GSM OPERATERA

Zašto država ne želi uzeti milijard

Na hrvatskom tržištu nema mjesta za trećeg GSM operatera

Jeftiniji halo, sutra malo!

I dalje ne vjerujem državnom tajniku

Zašto treći GSM operater nikad neće ući u Hrvatsku

Ne vjerujem državnom tajniku

U HRVATSKOJ, ZASAD, NEMA INTERESA ZA NOVU NEPOKRETNU TELEFONSKU MREŽU

Telekom utopija

Iako se od nove vlade očekivalo da riješi makar dio kaosa koji koči ulazak novih operatera, stvar se od ožujka, kada je pompozno najavljen ulazak novih igrača, nije pomaknula s mrtve točke

Stanje se ipak počinje mijenjati ...

Novi početak

- Vlada Republike Hrvatske **25. veljače 2004.** donosi **Odluku o davanju suglasnosti Vijeću za telekomunikacije** (tadašnjem regulatoru) za raspisivanje javnog natječaja za davanje koncesija za uporabu frekvencija u pokretnoj mreži 2. i 3. generacije (GSM/DCS-1800 i UMTS):

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 30. stavka 2. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 101/98, 15/2000, 117/2001 i 199/2003) i članka 121. stavka 3. Zakona o telekomunikacijama (Narodne novine, br. 122/2003, 158/2003 i 177/2003), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 25. veljače 2004. godine donijela

ODLUKU

**o davanju suglasnosti Vijeću za telekomunikacije
za raspisivanje javnog natječaja**

Stanje se ipak počinje mijenjati ...

- U Ministarstvu mora, turizma, prometa i razvitka 2. travnja 2004. javno je predstavljena **Studija izvedivosti raspisivanja 3. GSM/DCS-1800 koncesije i UMTS koncesija u Hrvatskoj** koja govori u prilog raspisivanju natječaja za 3. pokretnu mrežu:

Roland Berger
Strategy Consultants

Treća mobilna licenca u Hrvatskoj

Feasibility studija

**Ministarstvo mora, turizma, prometa
i razvitka**

Zagreb, siječanj 2004.

6

Zaključci predstavljene Studije

- ulaskom novih operatora na tržište mobilne telefonije u Hrvatskoj profitirat će svi sudionici :
 - ❖ krajnji korisnici ⇒ smanjenje cijena usluga, rastuća razina penetracije, rastuća pokrivenost mreže,
 - ❖ država ⇒ prihod od koncesija i frekv. naknada, prihod od poreza novih operatora, novostvorena radna mjesta,
 - ❖ postojeći operatori ⇒ pozitivna novostvorena vrijednost (tržišni udjel, ARPU, nacionalni roaming,...),
 - ❖ novi operatori ⇒ pozitivna novostvorena vrijednost (tržišni udjel, ARPU, nacionalni roaming,...).
- očekivano smanjenje cijena usluga ⇒ **20 – 50%**
- očekivano povećanje penetracije ⇒ **65 – 91%**
- očekivani broj novih radnih mjesta ⇒ **200 – 250**
- očekivani porezni prihodi ⇒ **50 – 60 milijuna EUR**

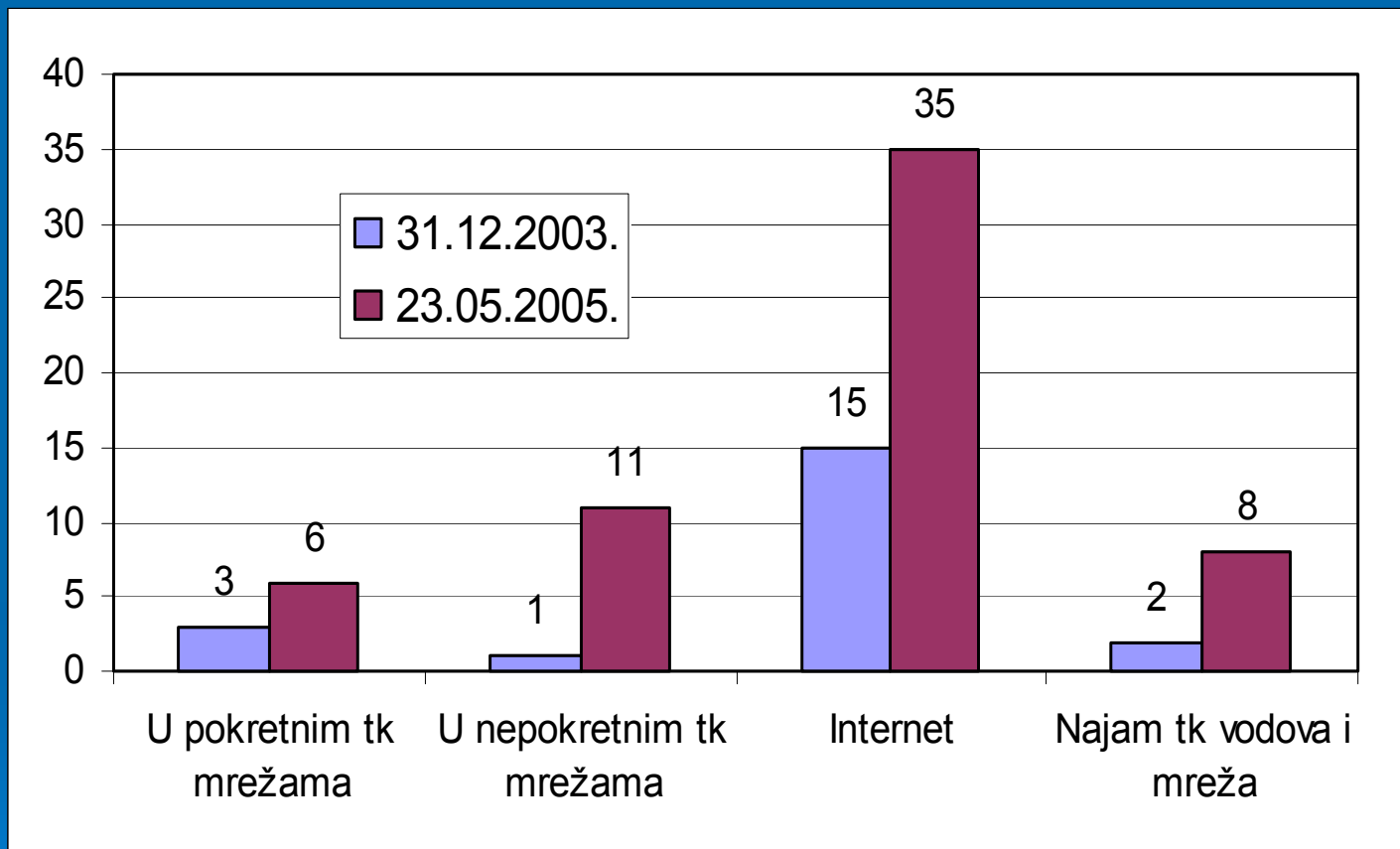
**Rezultati
se već
ostvaruju !**

Hrvatsko telekomunikacijsko tržište

- Zaposlenih: ~13 000
- Godišnji prihod: ~ 13,5 milijardi kuna
- Udio u BDP-u: 5,7%
- 100% digitalizirana nepokretna mreža
- Broj korisnika:
 - Nepokretna mreža: 1.887.600 (penetracija 43%), ARPU 200kn/mj.
 - Pokretna mreža: 2.868.000 (penetracija 62%), ARPU 160 kn/mj.
 - Internet: 1.300.000 (penetracija 29%)
 - Broj ADSL korisnika 50.000

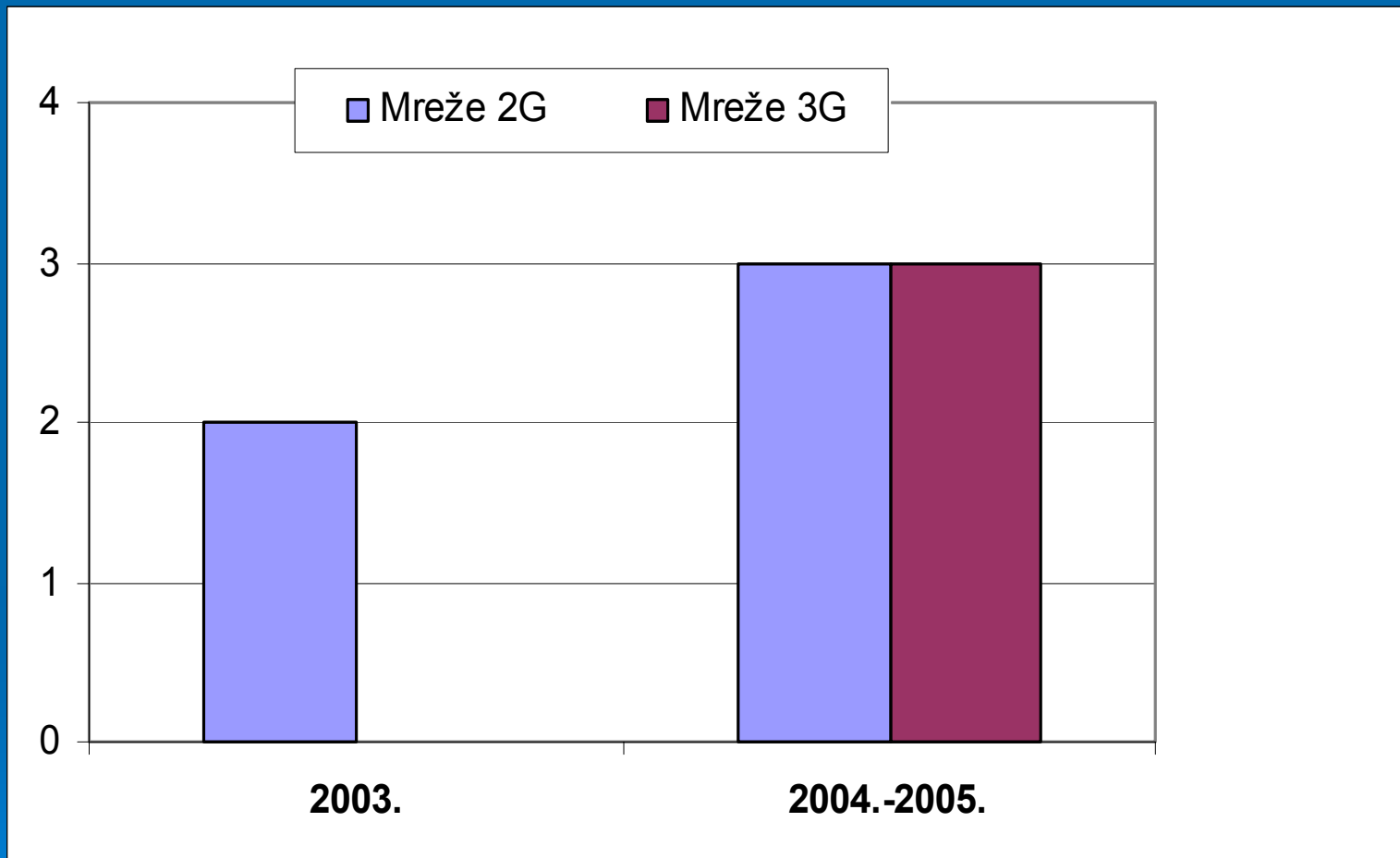

Ukupan broj dodijeljenih koncesija, dozvola i ovlasti – liberalizacija tržišta –

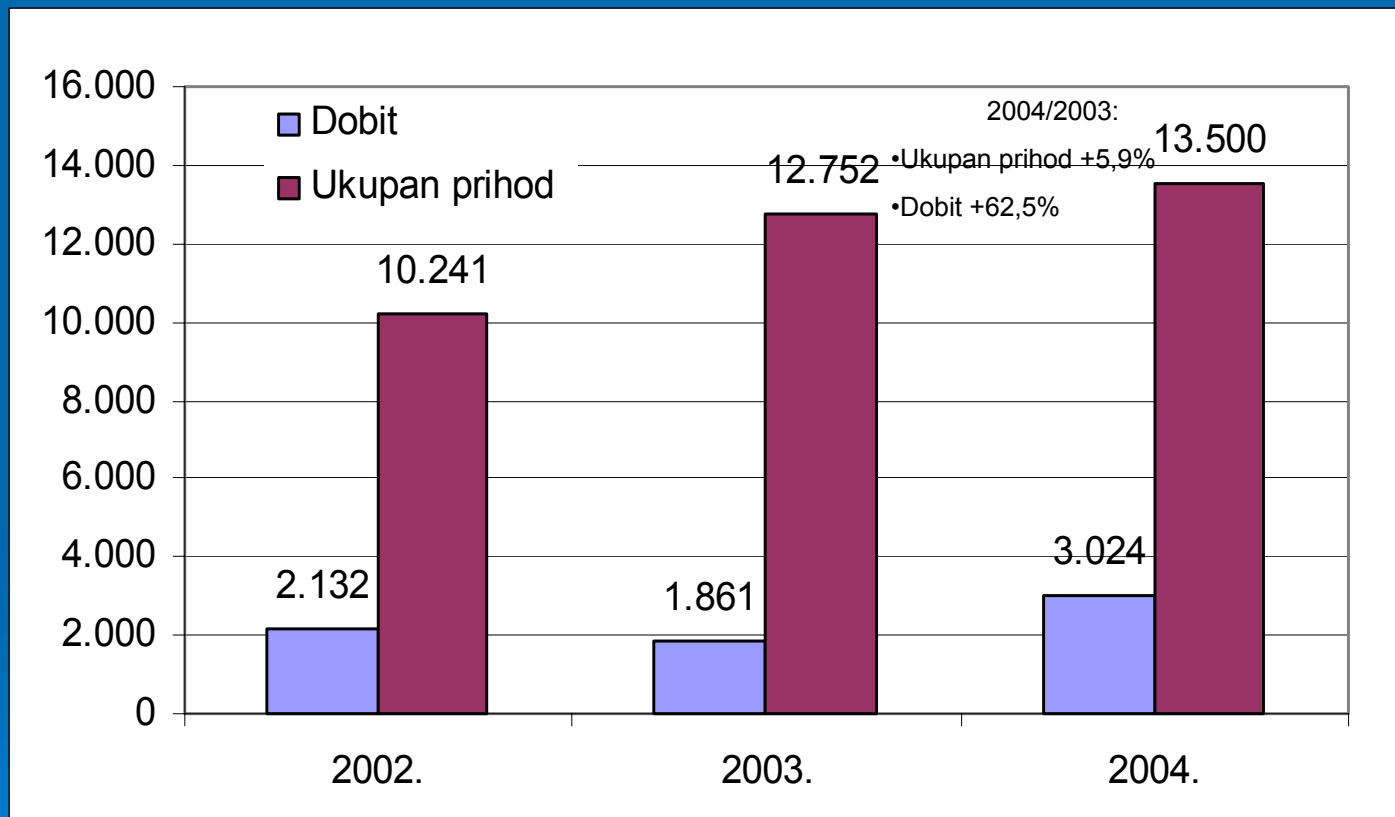
10 novih dozvola za nepokretnu mrežu, 20 novih davatelja usluga interneta
4 nove koncesije u DCS 1800 (1) i UMTS frekv. Spektru (3)

Broj operatora u pokretnim mrežama po tržištima

Ukupan prihod i dobit od telekomunikacijskih usluga (u milijunima kn)*

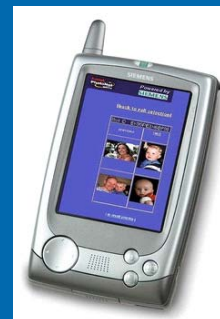
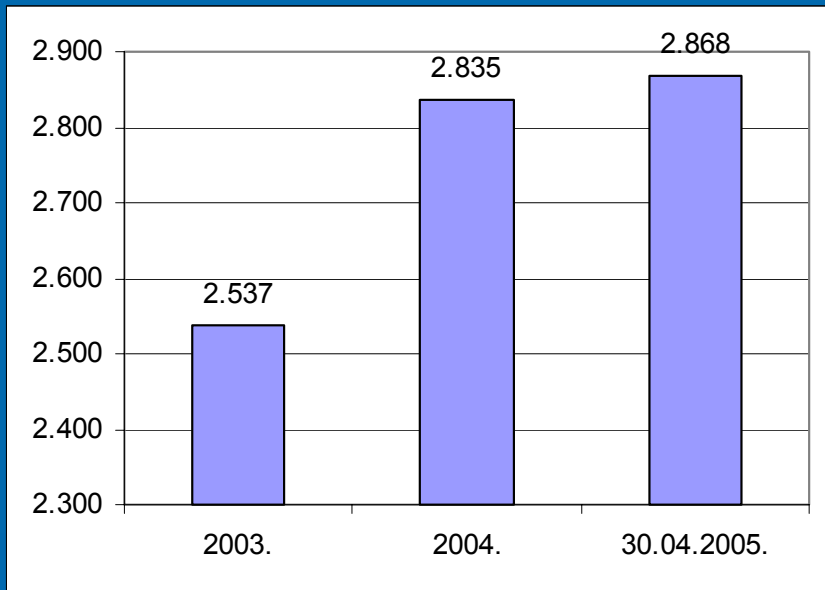
Prihodi
2004/2003:
• Pokretne
+13,3%
• Nepokretne
-0,7%

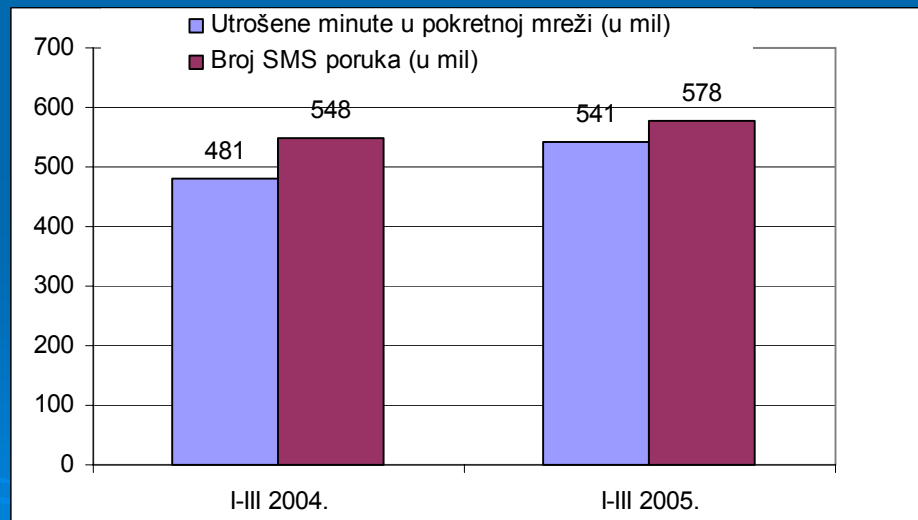
*Prema podacima FINA-e (Vipnet, T-Mobile i HT-Hrvatske telekomunikacije)

Usluge u pokretnim mrežama

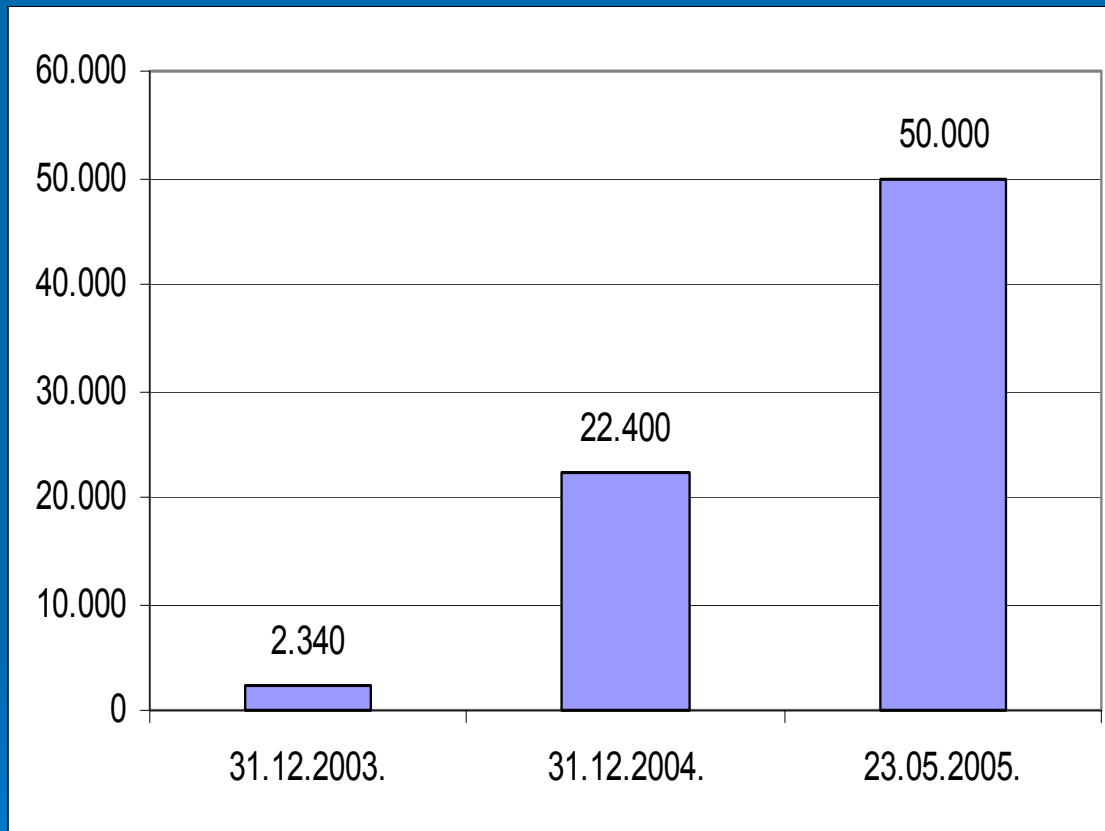
Broj korisnika pokretne telefonije ('000)

Broj utrošenih minuta i SMS poruka u pokretnim mrežama

Broj ADSL pretplatnika

Ukupan broj tarifnih paketa na tržištu

- konkurencija je započela !

U pokretnim mrežama:

2003 - 25

2004 - 26

2005 - 36

U nepokretnoj mreži:

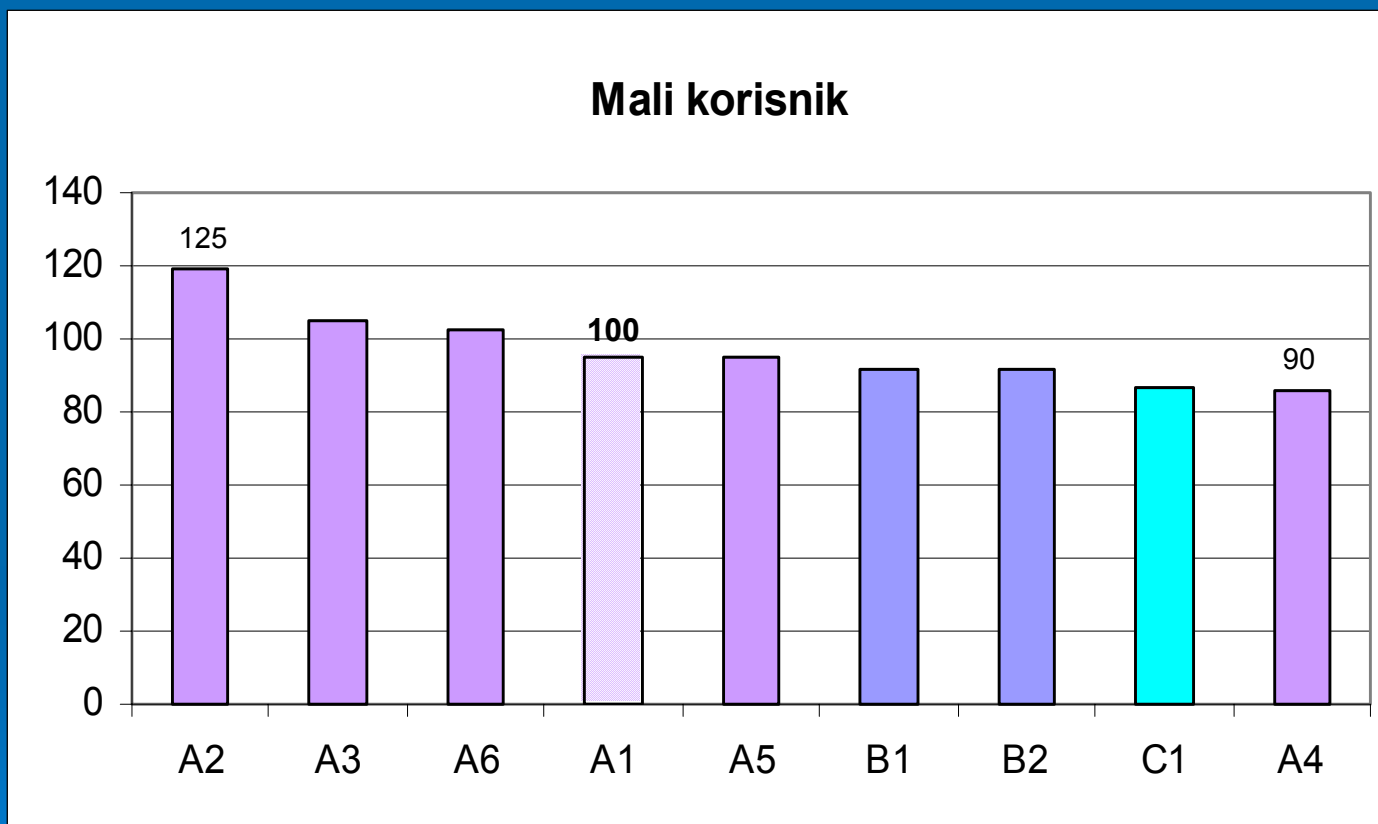
2003 - 1

2004 - 4

2005 - 12 *

*od toga 8 sa obračunskim intervalom od 1 sekunde

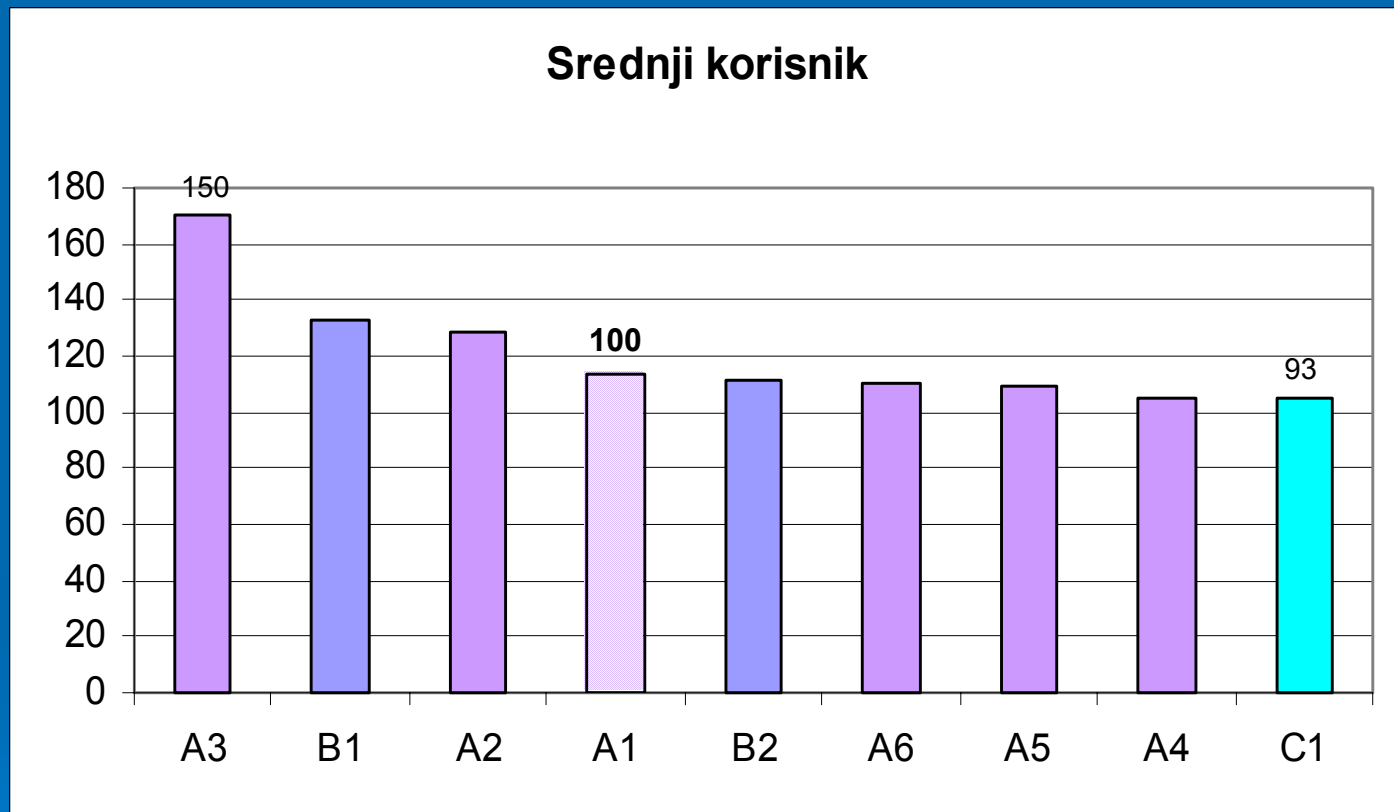
Prikaz prosječnog mjesečnog računa u nepokretnoj telekom.mreži (kn) - skupina "mali korisnik"

-10% od standardnog paketa

* Prema metodologiji HAZT

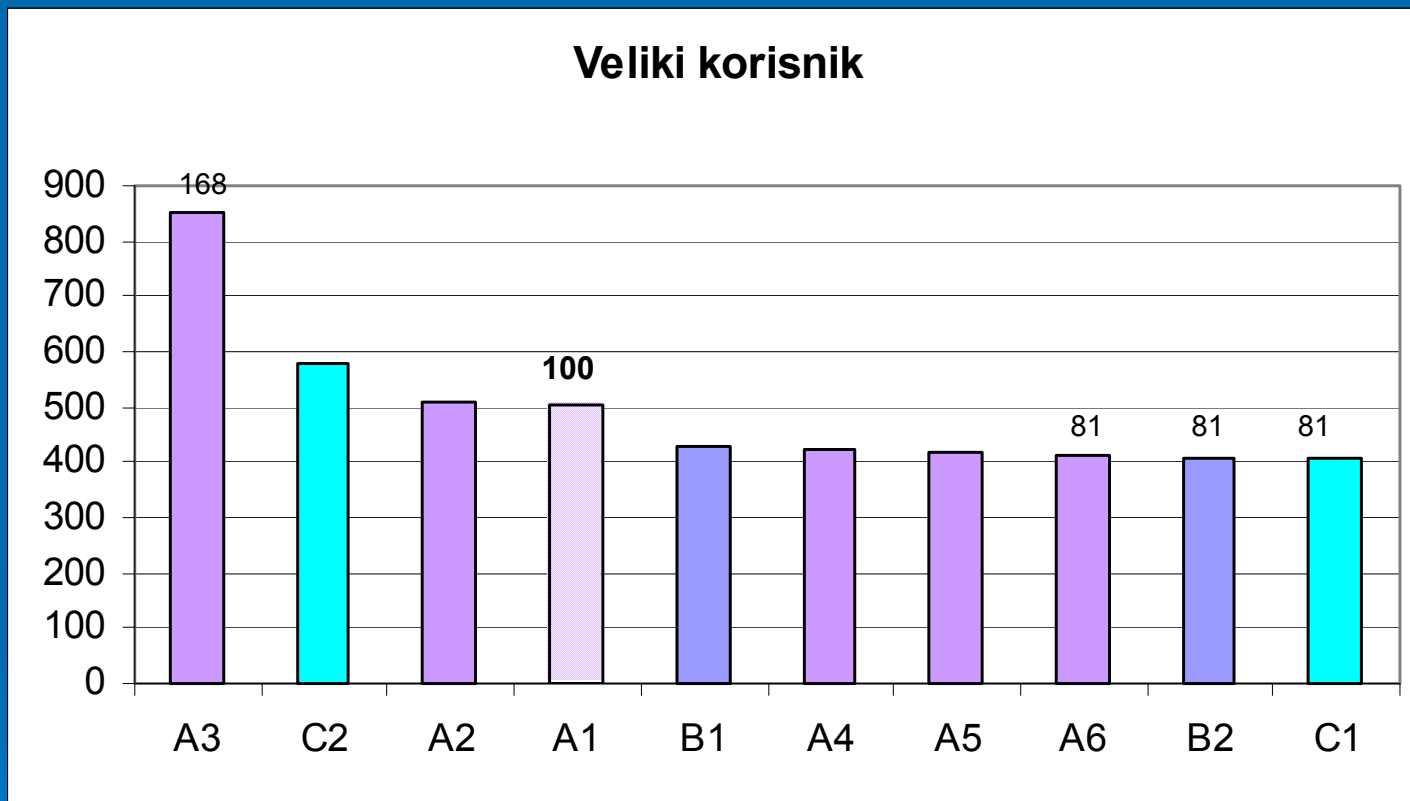
Prikaz prosječnog mjesečnog računa u nepokretnoj telekom.mreži (kn) - skupina "srednji korisnik"

-7% od standardnog paketa

* Prema metodologiji HAZT

Prikaz prosječnog mjesečnog računa u nepokretnoj telekom.mreži (kn) - skupina "veliki korisnik"

* Prema metodologiji HAZT

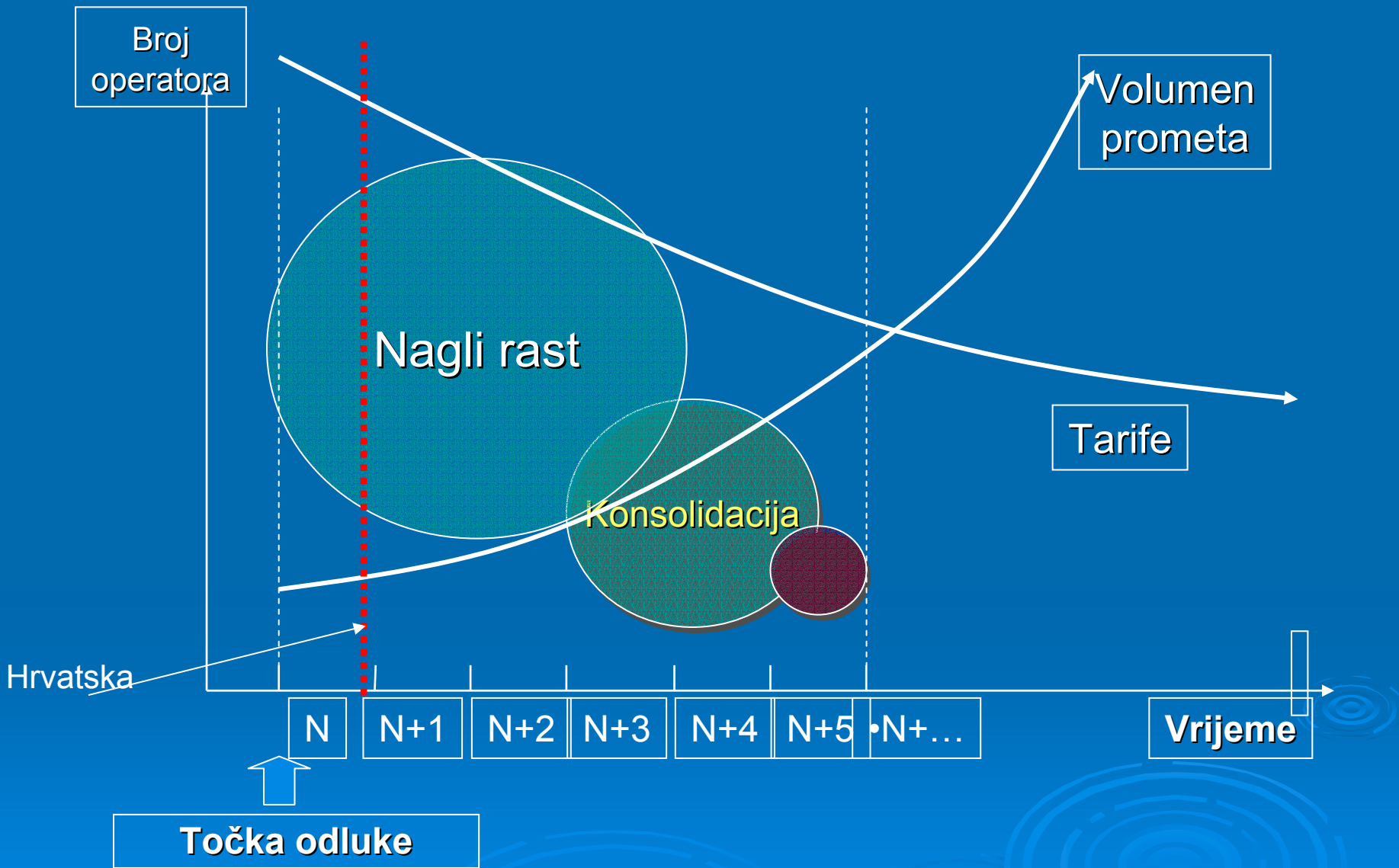
-19% od standardnog paketa

Direktni i indirektni učinci liberalizacije (u 2005g.)

- Porast investicija (cca.150 mil. EUR u 2005.g.)
- Porast broja zaposlenih kod novih operatora (cca. 500-700)
- Prihodi u državni proračun od koncesija i dozvola do danas - (520 mil.kuna)
- Trend snižavanja cijena usluga se nastavlja (od 20-30%)
- Povećanje kvalitete i raznovrsnosti usluga

INDIREKTNI EFEKTI

- Porast zaposlenih u pratećoj industriji (dobavljači opreme, građ.tvrtke, uslužne tvrtke,izrada aplikacija) cca. 500-700
- Porast BDP
- Povećanje konkurentnosti gospodarstva (niže cijene, povećanje poslovnih aktivnosti i protoka informacija)
- Postizanje efekta multiplikatora u gospodarstvu

Umjesto zaključka ...

- Učinci liberalizacije su započeli, a očituju se u velikom broju operatora koji su ušli na hrvatsko tržište
- Učinci se osjećaju kroz veliki broj tarifnih paketa i trend snižavanja cijena
- Opći zaključak je da je hrvatsko tržište i dalje u razvojnoj fazi s visokim potencijalom rasta, broj korisnika TK usluga je i dalje u porastu, rastu investicije i broj novozaposlenih, raste dobit ...
- Dva nova operatora u nepokretnoj mreži započela su s komercijalnim radom, očekuje se početak rada i ostalih
- Prvi učinci smanjenja razine cijena su započeli – kod profila malih i srednjih korisnika 2 – 7%, ovisno o operatoru; kod profila velikih korisnika 13 – 19%
- S razvojem tržišta veće su mogućnosti za uključivanje domaće industrije (dobavljači opreme, aplikacije itd.)
- Rast investicija i novozaposlenih